

Crítica teatre musical

Jordi Bordes

Musicals pels quatre punts cardinals

Les productores musicals han arriscat a Barcelona en la temporada que havia de ser de superació de la pandèmia. Són musicals que aborden el gènere des de mirades complementàries. Ataquen els quatre punts cardinals dels musicals, ja sigui des de l'excel·lència en el cos de ball (*Fama*), des del glamur (*Cantando bajo la lluvia*), des de la trama que conjuga espectacularitat i emoció (*Billy Elliot*) o des d'un clàssic conte musical amb la intel·ligència d'entomar al vol les conseqüències de la Covid (*Bye bye, monstre*).

Billy Elliot

Direcció: Maite Pérez Astorga
Teatre Victòria, 9 d'octubre (sessió tarda).
Fins al 16 de gener, per ara.

Supera amb nota el pas de pel·lícula a musical. Brilla, sobretot, el ballarí protagonista –les condicions de la producció obliguen a tenir-ne cinc que es van rellevant–. Té una gran potència ballant, però també rebel·lant-se contra el pare i contra el germà gran i la professora que descobreix, de casualitat, que el noi és un diamant en brut. L'adaptació que s'ha fet disposa les escenes de manera que es garanteix un bon final de la primera part i un final que esdevé gairebé una celebració en les salutacions. S'ha trobat una solució molt bona per il·lustrar el viatge que el pare intenta fer per saltar-se la vaga. I els moments de confidències entre els dos amics (Michael i Billy) amb l'armari de la germana són divertits i també reveladors. La sensibilitat entre els dos amics fa erigar la columna vertebral. El cos de ball és ampli i demostra habilitat en els moviments més coreogràfics. Potser sí que hi ha un excés de crits (sobretot dels adults) i un abús dels renecs per evidenciar que venen d'un món miner, molt primari. Però que sigui senzill no necessàriament ha de significar que es comuniquin a crits ni que s'hagi d'introduir l'insult com a gag còmic. La música d'Elton John és molt amable i ballable. Fa vibrar i commou.

Cantando bajo la lluvia

Direcció: Àngel Llàcer
Teatre Tívoli, 9 d'octubre (sessió vespre).
Fins al 16 de gener, per ara.

Àngel Llàcer, Manu Guix i Miryam Benedited garanteixen un gran xou,

Un instant coreogràfic simpàtic de 'Bye bye, monstre', el darrer musical estrenat (fa tot just una setmana) al Teatre Poliorama ■ SILVIA POCH

amb un repartiment que sap cantar, ballar i interpretar. Més que la trama, el que compta és l'espectacularitat dels moments que es recorden d'aquesta mítica pel·lícula. Amb pluja inclosa. El públic ja mou els braços picant de mans des de l'inici. L'èxit ja s'espera i no decep quant a espectacularitat. La peripecia de la indústria del cinema mut que s'ha de reciclar a marxés forçades és d'un patetisme divertit. Nostromo Live va començar amb una inquietant *Casi normales* que no va ser capaç d'atraure l'interès del públic. Des de llavors, han provat de fer musicals amb referents inconfusibles. Pel que fa a la traducció, s'ha optat per no traduir els temes més sonats del musical. Només hi surt una mena de cita espontània en català ("no puc més"), una picada d'ullet insuficient però que agraeix el públic que hauria preferit la versió en català.

L'amor és el desencadenant del comportament dels personatges. Ivan Labanda és un enamoradís i honest actor. Diana Roig torna a fer un paper d'enamorada amb un punt més de solvència que en el seu rol estripat de *La tienda...* Ricky Mata és l'amic fidel que es mira en positiu tot el que li dona la vida. Mireia Portas (Lina) és indispensable. Baixa a escena, com Llàcer a *La Jaula...* Prova de dir amb solvència la frase "no puedo aceptarlo".

Fama

Direcció: Coco Comín
Teatre Apolo, 1 de novembre. Fins al 15 de gener, per ara.

Si alguna imatge queda en la memòria dels espectadors de *Fama* és l'omnipotència del ball. Coco Comín ha donat potència al ball amb un repartiment molt competent. Tyron té l'energia i el cos que domina el grup i, al final, demostra com tot aquest cos es pot transformar en aire, tot acompanyant la ballarina. Només és un exemple d'un cos de ball que es desdobra i que juga a fer de personatge per anar cosint una trama, que queda només embastada. El drama no té gaires possibilitats de vibrar perquè el musical té el format de convertir la part interpretativa en una transició o un avançament del que es ballarà posteriorment. La dansa i la cançó no fan avançar la trama, sols la vesteixen, ja sigui amb unes balades o una festa explosiva. La producció de *Fama* del 2004 recupera el taxi groc per al colofó final. Sap greu que sols hi tingui aquesta sortida, perquè és una de les peces que despenquen en un espai escènic útil. Hi destaca el vestuari, immens, per a un cos de ball molt ampli. És lògic que triomfi el ball, perquè és la faceta que Coco Comín domina millor i pot completar-la amb més recursos per al cos de ball.

Bye bye, monstre

Direcció: Anna Rosa Cisquella
Teatre Poliorama, 6 de novembre (matinal).
Fins al 23 de gener, per ara.

L'espectacle té forma de conte narrat a través de la veu de la Berta, la filla més menuda de *Bye bye, monstre*, en què el germà gran (Marc Soler) diverteix fent cabrioles i enfilant-se per les parets, i els pares són dos personatges patètics i molt humans que proven de combatre la por tot protegint la canalla. Albert Triola i Alba Florejachs són els pares que fan bona la fórmula d'actors que canten. Això és un valor, perquè la peça es mou en clau de conte per a totes les famílies. No es tracta d'atrapar per l'espectacularitat, sinó de sorprendre des de la simplicitat. Capítol a banda mereix la música enllaunada (tot i que ben encomanadissa, i que remet a múltiples estils, des del rap fins a la balada) de Dàmaris Gelabert i una efectiva coreografia de Lluç Fruitós. Marc Artigau ha escrit un guió que inclou subtrames divertides com a contrast respecte a l'*ecoansietat* pel monstre. Anna Rosa Cisquella evita magnificar l'amenaça i la transforma en una mànega vermella, que creix sense mai aspirar a desbordar-se. *Bye bye, monstre* ensenya les enveges entre germans i, alhora, aquella estíma quan la urgència s'imposa. ■

Crítica cinema

Imma Merino

Sobreviure

El ventre del mar

Director: Agustí Villaronga.
Intèrprets: Roger Casamajor, Oscar Kapoya, Mumi Diallo, Armando Buika
Catalunya, 2021

Se suposa que l'escassetat de recursos econòmics és una limitació per a la creació d'una pel·lícula. Allò que importa, però, és la riquesa de les idees, la imaginació estètica, la capacitat per convertir la necessitat en virtut. Més encara. Amb més diners, Agustí Villaronga hauria estat condemnat a realitzar una reconstrucció realista (i més espectacular com més n'hi hagués) del naufragi d'una fragata, la *Medusa*, enviada al Senegal per conduir-hi funcionaris colonials: els fets van tenir lloc el juliol del 1816 i, embarcats els ocupants en un rai després de naufragar, només van sobreviure quinze persones de cent cinquanta.

El cineasta mallorquí volia realitzar la pel·lícula possible amb els diners (només 400.000 euros) amb què comptava: crear un escenari teatral, que es fa abstracte, universal i intemporal per abordar una situació límit en què, imposant-se el més brutal instint de supervivència, els humans es converteixen en bèsties, però fent-hi present com sempre les desigualtats, el colonialisme i la lluita de classes: allò que fa que, amb un trajecte invertit, el mar segueixi sent "un immens jardí de morts sense creus i límits". Potser ni calia que el film ho recordi amb imatges actuals dels enfonats i ofegats.

Partint d'un relat d'Alessandro Baricco, *Oceano mare* i remetent al cèlebre quadre *El rai de la medusa*, de Géricault, Agustí Villaronga fa cinema ricament nodrit de teatre, literatura, pintura. Barrejant-los posant en escena un duel entre un oficial (Roger Casamajor) i un tripulant (Oscar Kapoya) que s'obre a una inesgotable reflexió moral i social. Sobreviure com a cineasta en aquests temps no l'ha brutalitzat, sinó al contrari.